

עת"א 63554/11/19 - עמוס דב סילבר נגד שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים, מדינת ישראל

בית משפט המחוזי מרכז-לוד

עת"א 63554-11-19 סילבר(עציר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ואח'
תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

בפני	כבוד השופט עידו דרויאן-גמליאל
עותר	עמוס דב סילבר (עציר) ע"י ב"כ עו"ד איתי רוזין
נגד	
משיבים	1. שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים 2. מדינת ישראל ע"י ב"כ עוה"ד מיכאל אביטן ורותם עקיבא

החלטה

לפני עתירת אסיר שהגיש העותר, עצור עד להחלטה אחרת, בה עורר הוא על החלטת שב"ס, שלא להתיר לו לקיים ראיון מוסרט ומוקלט לצורך כתבת טלוויזיה שעוסקת בנושא בגינו נעצר והואשם, "פרשת טלגראס".

רקע ופרטי המבוקש:

- העותר נעצר בחו"ל והוסגר לישראל, בגין חשד למעורבותו המרכזית בפרשה הנ"ל: לפי הנטען, הקים העותר יחד עם אחרים את רשת הטלגראס ועמד בראשה. התארגנות זו שימשה להפצת סמים מסוכנים בהיקפים עצומים, כשלפי כתב האישום ובקשת המעצר עד לתום ההליכים, פעלה החל משנת 2017 ושמשה פלטפורמה לקישור בין יותר מ-3,000 סוחרי סמים לבין יותר מ-200,000 רוכשים.
- לאחר הסגרתו לישראל הוגש נגד המשיב כתב אישום המייחס לו עבירות של עמידה בראש ארגון פשיעה, תיווך בסחר בסמים מסוכנים במסגרת ארגון פשיעה, סחר בסמים מסוכנים במסגרת ארגון פשיעה, הדחת קטין לסמים מסוכנים במסגרת ארגון פשיעה, סחיטה באיומים במסגרת ארגון פשיעה וקשירת קשר לביצוע פשע. הליכי המעצר עד לתום ההליכים טרם הסתיימו [תפ"ח 20054-09-19, 42209-04-19; מ"ת 20088-09-19].
- כמפורט בכתב העתירה, עוררה פרשה זו עניין רב בציבור, ועדיין מעוררת - כתבה טלוויזיונית "שתעסוק כולה בפרשיית הטלגראס בכלל ובעותר בפרט" נמצאת בשלבי הכנה, והעותר מבקש להתראיין לכתבה בראיון מצולם כדי "להציג את עמדתו, ... להשיב על שאלות ולהציג בפני הצופה זווית אחרת ונוספת". בכך מבקש העותר לאזן את התמונה התקשורתית שיסודה בדברור עמדתן של רשויות החקירה והתביעה, מש"לא התאפשר לו לספר את

סיפורו באופן אישי".

4. העותר מבקש לקיים ראיון מוקלט ומוסרט, כדי שעמדתו ודבריו יזכו למעמד שווה לאלו של אחרים, על-דרך הבאת הדברים באופן המותאם לתכונות ולדרישות המדיום הטלוויזיוני.

המסגרת הנורמטיבית:

1. סעיף 51 לפקודת בתי הסוהר [נ"ח], תשל"ב-1971 שכותרתו "איסור תקשורת" ושנמצא בסימן ו' לפרק ב' שעניינו "חפצים אסורים וקשר עם החוץ", קובע ש" לא יתקשר אדם עם אסיר אלא לפי הכללים וההוראות המסדירים אותה תקשורת".

2. מכוח סעיף 51 (וגם סעיף 47) לפקודה, הוציא המשיב את פקודת הנציבות 04.42.01 **הטיפול בפניית אסיר לפרסום דברים בציבור** (30.09.14), הנוגעת גם בראיונות של אסירים בכלי תקשורת. בתמצית, אוסרת הפקנ"ץ על פרסום דבריו של אסיר שלא לפי הוראותיה, ובעניינו של עציר - ניתן להתיר פרסומים בתנאים מסוימים "ובלבד שנושא הפרסום אינו נוגע בעבירה בגינה הוא עצור ולניהול משפטו".

3. יש לדקדק ולהבחין: בעוד אסיר יכול לבקש את פרסום דבריו ללא מגבלה נושאת, לרבות התייחסותו להליכים משפטיים, עציר מנוע מלפרסם דברים הנוגעים להליך בגינו הוא עצור. ההגיון ברור מפני הדברים: אם נמצא כי אין מנוס ממעצרו של נאשם - אמצעי שעיקרו הפרדת אדם מהחברה וניטור הקשר בינו לבין אחרים, כדי לעקר מסוכנותו או אפשרות של שיבוש מהלכי המשפט - לא מתיישב הדבר עם פרסום דבריו באופן המכשיל מטרות אלה. הגבלה זו על עציר מוגבלת בעצמה, שכן האיסור המוחלט חל רק לגבי עציר, רק בתקופת החזקתו במעצר ועד לתום ההליך, ורק על נושאי ההליך [לכן, הפניות הסניגור המלומד לעת"א 50169-12-10 **אבוטבול נ' מ.י.** (2011) ולעת"א 30999-09-19 **מעוז נ' שב"ס** (2013) אינן רלוונטיות לענייננו].

4. ולעניין טיבה של עתירת אסיר, בה עסקינן:

א. בית המשפט אינו נכנס בנעלי המשיב ואינו מחליף את שיקול-דעתו, אלא בוחן אם סטו שיקול הדעת וההחלטה אל-מעבר למתחם הסבירות [רע"ב 2150/18 **רובשקין נ' מ.י.** (2018)]. שב"ס נהנה ממתחם סבירות ומידתיות רחב ביחס לרשויות אחרות, כפועל יוצא מטיב סמכויותיו ומתנאי פעולתם של עובדיו בתוך סביבה קשה ומורכבת מאוד [בג"צ 8297/15 **הררי נ' שב"ס** (2019), פסקה 37 לדברי הש' מינץ];

ב. בית המשפט יגלה אפוא ריסון וזהירות בהתערבותו בהחלטותיו של המשיב, מבלי לזנוח את חובתו לפקח בשבע עיניים על זכויות האסירים הנתונים במשמורת המשיב ולמרות עובדיו [הררי, שם; עת"א 12991-02-19 **הרשקוביץ נ' שב"ס** (2019)];

עיקר נימוקי העותר:

1. טרם להגשת העתירה לא זכה העותר לקבל את נימוקי ההחלטה, בה סורבה בקשתו, כך שהמשיב הפר את

חובת ההנמקה.

2. המשיב לא לקח בחשבון את ריבוי המקרים בהם אושרו ראיונות לאסירים, כך שהחלטתו נגועה באפליה.
3. המשיב לא נתן דעתו על מעמדה הבכיר של חירות הביטוי, כשאסר על העותר להביא דבריו לציבור באמצעות ראיון.
4. המשיב קבע בפקנ"ץ הוראות המגבילות את חירות הביטוי של אסירים הרבה מעבר לנחוץ ולמידתי, כך שיש לקבוע שהוראות אלו בטלות, ובמיוחד מכיון העותר לאיסור הכללי לקיום ראיון אלא בכתב (למעט אם אושר ראיון בדרך אחרת).

דין ומסקנות:

1. כפי שנאמר לעיל, הגיונה של האבחנה בין אסיר לעציר, לעניין הנושאים המותרים בפרסום, מנומק ומאוזן. כך, ועל-אף מעמדה הבכיר של חירות הביטוי, לא מצאתי שיש בהגבלה המיוחדת על פרסום דבריו של עציר משום פגיעה שאיננה נדרשת או איננה מידתית בחירות זו. אם לא למותר לציין, הגבלה מצומצמת-נושאת ותחומה-בזמן זו, אינה מותירה עציר עזוב לגורלו בדממת מרתפים: כל תלונה וטרוניה ניתן להעלות בבית המשפט, ומפי סניגור בכל מקום וזמן [עת"א 6810-05-11 סביחי נ' משטרת ישראל (2011)].
2. ולגבי כלל אוכלוסיית המוחזקים במשמורת שב"ס, אסירים כעצירים: אין לשכוח שכלא הוא מקום שטבעו סגורות, ולכך נועד. מסמכותו ומחובתו שב"ס לקיים את כליאתם של המוחזקים כדין במשמורת, ואין כליאה אלא בהגבלה ובניטור דרכי ההתקשרות בין הכלוא לבין החברה הכללית, לרבות משפחתו, ידידיו וגופי תקשורת [רע"ב 1293/14 הררי נ' מ.י. (2014), סעיף 7]. הגבלות מסוג זה משתנות ומתגוונות עם הנסיבות והצרכים, ולכן גם נדרשת קביעתם של כללים והנחיות המבניות ומסדירים את שיקול-דעתם של הגורמים המחליטים, כדי למנוע שרירות-לב ולהבטיח את קיומם של ערכי מנהל בסיסיים: מצע עובדתי מספק, שקילת כל הנתונים הרלוונטיים והרלוונטיים בלבד, שוויון ושקיפות [רע"ב 2012/09 עמיר נ' שב"ס (2009)].
3. כלל הוראותיה של הפקנ"ץ שבנדון עומדות היטב בתנאי הצורך והמידתיות הקבועים בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, תוך איזון רצונו של עציר ושל אסיר מול צרכים ויכולות של בית כלא:
- הצורך להתארגן לראיון, על-כלל הכרוך בניהול התקין של הכלא, הביטחון, הסדר והמשמעת [הררי, שם]; הצורך בניטור הפרסום, המחייב שככל שיעשה - יעשה בכתב [כך הוחלט סוף-דבר גם בעניין מעוז הנ"ל]; התנהגותו של האסיר והיעדר מידע שלילי - כמובן רלוונטי ומשמעותי; השפעה על בטחון המדינה, שלום הציבור ובטחון, סדר ומשמעת בכלא, הליכי חקירה ועניינו של נפגע עבירה - בבחינה פרטנית. כל-זאת, כאשר מוסמכים גורמי שב"ס לנקוט באמצעים חמורים-פחות מאיסור מוחלט, כגון שינוי והשמטת פרטים, וכל דרך אחרת [החלטה בעת"א 30418-12-16 מגאדבה נ' שב"ס (2017), מפי חברתי כב' הש' ברנט, שאושרה ברע"ב 3782/17 מגאדבה נ' שב"ס (2017)].
4. בחינה פרטנית של בקשת העותר, לראיון מוקלט ומוסרט בכלא, מעלה כי סירובו של המשיב עומד בתנאי הענייניות, הסבירות והמידתיות, אף משרת נאמנה את ערכי השקיפות והשוויון:

א. ראשית, העותר הוא עציר שמשפטו מתנהל: אינני חושש שהפרסום עלול לגרום להטיית דעתם של היושבים לדין בענייניו, אך חושש אני בהחלט לשיבושם של הליכים לנוכח מסרים לא-מבוקרים שיוכל העותר להעביר לציבור רחב מאוד של נאשמים ועדים, בפשט, בדרש או ברמז, והדברים ידועים [חוות דעתו של עו"ד אביטן, יו"מ מחוז מרכז בשב"ס, 13.11.19];

ב. שנית, התרת ראיון מסוג זה מחייבת השקעת משאבים ניכרים של שב"ס, תוך הפרת שגרת הכלא;

ג. שלישית, עקרון השוויון יחייב היעדרות לבקשות דומות של עצורים אחרים, שיבקשו גם-הם ליהנות מפריצת הגדר של הכללים הידועים והנהוגים (וכאשר העותר לא הוכיח טענתו, שראיונות כאלה נהוגים כשגרה ודווקא הוא מופלה לרעה);

ד. רביעית, העותר הורשע בדין משמעתי ביום 22.09.19, בגין ראיון לכלי תקשורת ללא אישור. עונשו של העותר הומתק, אך הרשעתו לא בוטלה. מדובר אפוא בהתנהגות שלילית ובהפרת משמעת הכלא, הרלוונטית ומשמעותית להחלטה בעניין דנן;

5. לא מצאתי כי בהפרת חובת ההנמקה יש כדי להטות את הכף כנגד השיקולים הענייניים לעיל, אף שמחויב וראוי ללוות את ההודעה על החלטה מנהלית בנימוקי ההחלטה, ולו בתמצית.

6. מכלל המובא לעיל מחויבת המסקנה, שאין כל עילה להתערב בהחלטת הסירוב של המשיב.

7. לא אתייחס ישירות להצעת הסינגור במהלך הדיון, לאפשר קיומו של ראיון טלפוני, כיון שמדובר בבקשה חדשה שב"כ המשיב לא יכלו להתייחס אליה על-אתר ומכל מקום מחייבת בחינה מנהלית נפרדת, אם אכן תוגש.

סוף-דבר:

העתירה נדחית.

עותקי ההחלטה יועברו לב"כ הצדדים.

נציגי המשיב יתאמו מועד להשבת חומר מודיעיני שנמסר לעיון במהלך הדיון ונשמר בכספת בית המשפט.

ניתנה היום מוצש"ק, ט"ז כסלו תש"פ, 14 דצמבר 2019,
בהעדר הצדדים.

עמוד 4

